

Sports jeb “Kā rūdijās tērauds”

Kad Inesei aprit 14 gadi, kopā ar labāko draudzeni Jausmu tiek pieņemts lēmums iet sportot. No bērna kārtas viņas jau ir izgājušas. Viņas iet vidusskolā. Nav skaidrs, kad un kurai tieši rodas šī doma, vēl ir vasara. Inese un Jausma iet pa pilsētas centru un spriež, ar kādu sporta veidu labāk nodarboties. Ļoti prātīgi būtu iemācīties labi peldēt. Tātad varētu nodarboties ar peldēšanu. Domāts, darīts. Viņas abas pa pontontiltu soļo pāri Daugavai. Tur ir pilsētas peldētava. Tieši pašā Daugavā. Tā ir atklātā peldētava ar 50 m gariem celiņiem. Bet tieši tad, kad abas jaunietes ierodas, lai sāktu mācīties peldēt, – tur neviena nav. Visas durvis ciet. Labi, ja nav, tad nav. Domas par peldēšanu tiek mestas pie malas. Ātri paiet vasara. Sākas skola. Domas par sportu tomēr neliek mieru. 8. klasē, par nelaimi, visiem jāpārbauda balsis, lai iestātos korī. Jausmai iet vieglāk, jo viņai ar dziedāšanu tā ne īpaši. Bet Inesei ir laba dzirde un aiz muguras pieci gadi klavierspēles. Tas visu sarežģī, jo Ineses mērķis ir skaidrs – tam ir jābūt sportam. Nekāda māksla, nekāda dziedāšana. Ak Dievs, cik grūti noklausīšanās laikā ir “šķībi” dziedāt! Bet Inese dzied, cik nu šķībi vien var, – nav citas izejas, jo dzīve taču tiks veltīta sportam. Dziedāšanas skolotājs Inesi korī nepieņem, kaut gan īsti netic šādai pēkšņai ziloņa klātesamībai meitenes ausīs.

Inesi ir apsēdusi vēlme sportot. Bet jautājums joprojām aktuāls – kādam sporta veidam pievērsties. Tiek izvirzīts konkrēts kritērijs – sporta zāle. Meitenes nolemj aiziet uz 1. vidusskolu paskatīties, kas tur notiek. Skola atrodas netālu. Tajā laikā skolās visas grīdas salej

ar eļļu, lai nebūtu putekļu. Grīdas ir viegli spīdīgas, viegli slidenas un tumšbrūnā krāsā. Zāles sienas tumšzaļā krāsā, lai neredz, ka noķēpātas. Apgaismojums blāvs. Nekā iedvesmojoša. Sporta zālē – vieglatlētikas trenere. Tā ir trenere Koluža. Blakus vēl viens treneris – Rudzītis. Viņi redz, ka nāk jauni censoņi: “Vai, cik jauki, nāciet, trenēsimies! Jūs būsiet čempioni!” Dažas reizes viņas aiziet. Bet, lai ko treneri arī solītu, viņām abām tur vienkārši nepatīk. Tumšs, zaļš, brūns. Jāiet meklēt ko citu.

Nav skaidrs, kurai ienāk prātā tā gaišā doma, ka jāiet uz Vingrotāju ielu. Tas nekas, ka tur nodarbojas ar basketbolu. Galvenais ir sports, vienalga kāds. Kāda atšķirība – peldēšana vai vieglatlētika, vai basketbols? Vingrotāju ielā, ak tu *mammīt mīlā!* Zāle ir milzīga, sienas gaišzilā krāsā, lieli logi, augsti griesti. Gaiša parketa grīda. Tādā zālē viņas ir ar mieru darīt jebko. Acīmredzot galvenais bija ilgas pēc kaut kā gaiša un saulaina. Vēl nesenā atmiņā kara laiks, brīži, kad nebija elektrības, dzīvokļos tie melnie ruļļi pie logiem.

No basketbola ne Inese, ne Jausma nesaprot pilnīgi neko. Bumba. Nujā. Abas jau ir spēlējušas tautas bumbu. Vēlme pēc gaismas un gaišuma ir tas, kas izvēli izšķir par labu basketbolam.

Tā nu meitenes piesakās trenēties basketbolā. Viņas sagaida jauns treneris. Geistards Maigonis, tikko beidzis skolu, ir jaunām, drosmīgām idejām pārņemts. Drūmā izskatā. Viņas – ne šādas, ne tādas. Ir atnākušas vēl dažas meitenes no 2. vidusskolas. Tiek nokomplektēta trenera pirmā audzēkņu grupa. Tolaik uzskatīja, ka basketbolistam vajag būt ar smalkām rokām un smalkām sajūtām, lai nezaudētu bumbas izjūtu. Par fizisko sagatavotību domā maz. Ir svarīgas kombinācijas. Kā labāk driblēt un citas tehniskas lietas. Bet Maigonim ir ideja, ka vajadzīgs atlētisks sportists. Viņš strādā ar tādiem vingrinājumiem, kā to parasti dara vieglatlēti. Tāpēc katrs jauno meiteņu treniņš sākas ar soļošanu apkārt zālei. Pēc tam ar skriešanu. Tiek mainīts virziens. Tad nāk palēcieni pie groziem. Treneris nekad nesmaida. Viņš dod tikai komandas. Neviena jau arī neprotē, jo domā, ka tāds acīmredzot sports ir. Bet brīžiem ir tā, ka Inesei zāle rādās zelta krāsā. Bet pateikt trenerim, ka tu nevari,

apstāties – tas ir neiedomājami. Nomirt, pakrist, nogībt – to jā. Treneris Geistards audzina tā – sportā nav tāda "grūti" vai "nevari". Ir vienkārši "vajag".

2003. gadā Inese bija iecerējusi grāmatu "Aiz apaušiem", kurā olimpieši rakstītu par saviem pirmajiem treneriem. Grāmata tā arī palika tikai kā iecere.

Inese Jaunzeme. No iecerētās grāmatas manuskripta.

1949. gada rudenī mums, piecām meitenēm, kuras tikko sākušas mācīties vidusskolas 8. klasē, Dievs vien zina kāpēc ievajadzējās spēlēt basketbolu. Tā tas ir noticis, un nu mēs ar zobu pulveri skaisti nobalsinātām tenisčībām kājās stāvam trenera priekšā "Daugavas" zālē Vingrotāju ielā. Mūsu apņēmība iekļauties sportistu saimē trenera sejā nav izraisījusi ne mazāko emociju izpausmi.

"Apkārt zālei skriešus marš!"

"Ar palēcieniem pie groziem!" (Asins garša mutē.)

"Pretējā virzienā!" (Dzeltena migla. Tūlīt būs jākrīt.)

"Soļos!" (Šoreiz izdzīvošu.)

Tā mums iet visu ziemu. Kā viņš zina to īsto brīdi, kad vairs nevaram? Ar bumbu jau ir interesanti.

Pēc vasaras brīvdienām visas atkal esam klāt. Kas mūs te velk? Siltās dušas pēc treniņa ir viena jauka padarišana. Reizēm gadījās arī tā, ka ūdens bija auksts. Bumba un Maigoņis? Droši vien tā, jo vai citādi mēs būtu gatavas klusējot paciest tās mocības, ko šodien sauktu par atlētiskā basketbola ideju īstenošanas programmu sporta mīļotājiem ar vāju fizisko sagatavotību (praktiski – bez tās). Mēs esam pionieres un izmēģinājuma trusīši. Daudzus gadus vēlāk treneris mums atzīstas, ka neesot cerējis mūs pēc vasaras brīvdienām atkal sagaidīt. Bet vai tad viņam varēja iešauties prātā, ka mēs kā apsēstas visu vasaru bijām pašas trenējušās!

Pirmais rudens treniņš ir galā. "Te tagad jums ir," – un Maigoņa rādāmais pirksts ir pie viņa bicepsa, "bet te nav nekā," – un pirksts norāda uz pieri. "Jūs viņas (pretinieces) varēsiet tikai noskriet." Mēs pirmo reizi redzam, ka mūsu treneris pasmaida. Smaida gan, bet aizdomīgi ironiski. Vienalga, nu esam gatavas uz visu. Dailes teātra izrādē vīru koris skatuves

Spīdolai dzied: “Par tavu acu skatiem mēs jūras pārpeldam.” Ja treneris liktu, mēs arī būtu peldējušas.

Neviena no mums nezina, ka neviens treneris nav vēl iedrošinājies prasīt no meitenēm piespēlēt bumbu no viena groza līdz otram. Maigajam (Maigonim) ir akmens gīmis, un – ja tas jādara, mēs darām.

“Laukumam apkārt skriešus marš!” mūs vairs nebaida. Esam uztrenētās.

“Uz tribīnēm! Atspiešanās ar rokām!” (Ak kungs, jaunas mocības izdomātas!) Citās komandās tā darīt neliek. Raubēnonkulis savas “Dinamo” meitenes tā vis nenomoka – pazudīs viņām smalkā bumbas izjūta, ko tad. Viņas var treniņos arī tā sievišķīgi pavaimanāt un pažēloties, ka grūti. Vai kāda no mums to uzdrikslētos? Par tādu uzdrikslēšanās iespēju pat zem siltās dušas cita citai neesam iedomājušās izteikties. Liekas, ka ar savu stoicismu sākam lepoties.

Neviena no mums nav kreile, bet, tā kā kreisās rokas metienus ir grūtāk nosegt, Maigonis nolēmis attīstīt arī mūsu kreisās rokas. Lai izdabātu trenerim, mums sākās brīvprātīgs ārpusreniņu darbiņš, kad vakaros aiz Nacionālā teātra mēs dresējām savu nepaklausīgo kreiso roku bumbas gudrībās.

Spēles kā jau spēles. Ir uzvaras, ir zaudējumi. Maigonis vienmēr zem groza ar padusē cieši iezmiegtu portfeli. Tīri žēl paliek. Darām, ko varam.

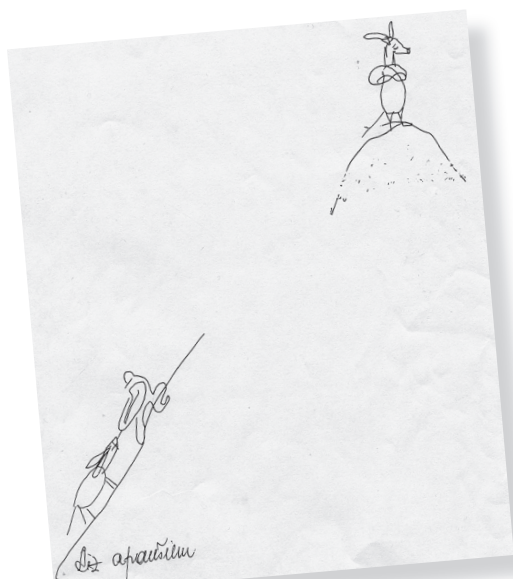
1949. gads. Rīgas meistarsacīkstes. Pēdējā spēle mums ar LLA. Uzvarētāja komanda šajā spēlē būs čempions. Pārējās komandas esam “noskrējkušas”. Atlikusi tikai šī komanda, ciets rieksts. Un Maigonis, jā, Maigonis pirms spēles neko. Ne par stratēģiju, ne par taktiku. “Iegaumējiet visas spēles garumā,” viņš tikai izteiksmīgi saka, “viņām **būs grūti** jums līdzī izskriet, tāpēc esiet ātras uzbrukumā un vēl ātrākas aizsardzībā!”

Mums asiņu garša mutē, bet sirdī prieks, ka viņām toties grūti. Un tā mēs uzvarējām. Cik labi treneris pazina mūsu cilvēciski ļauno dabu!

“Karaliene vieglatlētika” gatavo kadrus citiem sporta veidiem – tā pieņemts domāt. Bet var gadīties arī otrādi. Paldies, Maigoni, par akmens gīmi, par jaunām idejām un visu to brīnišķīgo laiku laukumā starp diviem groziem. Paldies arī par to laiku, kad, “kratoties” blakšainos vilciena vagonos uz un no spēlēm, mēs visi kopā dziedājām trenera mīļāko dziesmu “Miglā asaro logs...”.

*Tad aiztek vēl daudz ūdeņu uz jūru, un mēs, tālu aiz sevis atstājušas
tīnišu bezrūpīgās dienas, paretam satiekam savu pirmo treneri. Kāda no
mums pa šo laiku apēdusi pudu sāls, citas iekarojušas slavas virsotnes,
dažai izdevies apvienot gan pirmo, gan otro. Runājam kā līdzīgs ar līdzīgu
un jau ilgu laiku saprotam, ka mums tajā tālajā, nabadzīgajā pēckara
laikā bija kritusi lielā loze – mūsu pirmais treneris.*

Kas no manis būtu iznācis, ja nebūtu bijis Maigoņa?

Vāka skice iecerētajai grāmatai
„Aiz apaušiem”
(Ineses zīmējums)

2010. gads, novembris

– Kas tev ir sports?

– Sports sākas bērnībā, pagalmā. Tā ir klasīšu lēkšana. Pakaļdzišana, tā var būt mērķī mešana. Tautas bumba. Tas ir kustēšanās prieks, sacenšanās prieks, kopā būšanas prieks. Kaut gan sacensību gars ir ielikts cilvēka gēnos, tā pamatā ir kopā sanākšana. Es tā to redzu. Man sports nav tikai sacensības, kur galā tevi gaida kāda lielāka vai mazāka balva.

– Tu saņēmi to augstāko.

– Es nekad nedomāju, ka to daru, lai kļūtu par čempioni. Ir cilvēki, kam šādas domas ir palīdzējušas ko sasniegt. Man tādu nebija. Man sports bija vairāk kā kustēšanās prieks.

– Dzīvojot trūkumā, tas var būt veids, lai izsistos?

– Tajā laikā visi tā dzīvoja – trūcīgi. Tie, kas nodarbojās ar sportu, visi bija vienādi. Paši lāpīja sev sporta kurpes. Balināja tenisa čības ar zobu pulvera krītu, lai labāk izskatītos.

– Bet kāds vienmēr uzvar.

– Tur jau ir tas joks, ka mēs to nevaram pateikt – kāpēc tas viens uzvar. It īpaši, ja tu jautā cilvēkam, *kāpēc* viņš uzvarēja. Es subjektīvi pateiktu tā: tāpēc, ka man bija diezgan sūra dzīve, es biju visai norūdījies. Es mācēju pārvarēt stresu un saņemties. Izdomāt, kā atrisināt situāciju, kad tev ir lampu drudzis un kājas, rokas trīc. Dzīves pieredze ir ļoti, ļoti būtiska. Tādos individuālos sporta veidos kā šķēpmēšana nav īstas cīņas. Tas nav bokss vai laušanās. Tu saņemties ar sevi. Arī ar ārējiem apstākļiem. Var būt vējš, var būt lietus. Bailes, ka tik sanāktu. Tās var būt sporta traumas, kas traucē. Vēlāk uzzināju ļoti interesantu lietu. Bioritmi. Nopietnāki pētījumi par šo bija jau daudz vēlāk, sešdesmitajos un septiņdesmitajos gados. Un daudz vēlāk – tas jau bija pēc manas uzvaras – es pārdomāju un analizēju: kāpēc man parasti maijā parādījās labi rezultāti. Maijā ir mana dzimšanas diena. Es parasti vislabāk jutos pirms savas dzimšanas dienas. Tad parādījās rezultāts ziemā izdarītajam darbam. Un tad sākās jūnijs, jūlijs. Ak šausmas. Vairs nekas neiznāk. Tu dari visu, bet šķēps nelido.

– Vai tu tici liktenīgai veiksmei?

– Nē, es neticu pārdabiskai veiksmei. Bet personiskie bioritmi ir daļa no veiksmes. Tas nav nekas pārdabisks. Un katram jau ir savi, tātad, ja palaimējas, tad palaimējas tam, kuram tie tajā brīdī ir vislabākie. Tā nav zvaigžņu ietekme.

– Tu netici, ka Melburna bija tava veiksmes stunda?

– Man uz šo ir grūti atbildēt.

– Esi dzimusi laimes krekliņā?

– Es tā neuzskatu. Bet, protams, vienkāršāk to ir izskaidrot ar laimes krekliņu. Kuru gan es tajā laikā nemaz nejutu mugurā esam...

– Tava dzīve ir veiksmes stāsts?

– Nūū... (*smaida*). Kad atkāpjas no šīs dienas skatījuma, tad tas ir veiksmes stāsts. Kad es sāku gribēt sevi saprast, kas tad es īsti esmu. Tad es konstatēju, ka tas, ko es biju savā galvā sadomājusi, tas tomēr nebūtu man tā īsti padevies. Kad vienas durvis aiztaisījās, es pameklēju citas durvis, un nemaz tik slikti nesanāca. Acīmredzot laiks ap Ziemas-svētkiem bija mans laiks. Tas sakrita ar olimpiādi. Ja manas pārējās konkurentes būtu sekojušas bioritmiem (tajā laikā gan to vēl nezināja), viņas vienkārši būtu sapakojušas savas mantas un nebūtu nākušas uz stadionu (*smejas*). Man atlika tikai medaļu paņemt.

– Neveiksmes?

– Kā bez tām. Pirmā – basketbolā. Es jau piedalījos Savienības kausa izcīņā. Biju otrā plāna spēlētāja. Tad vienā brīdī manas konkurentes bija spēcīgākas un es netiku izlasē. Paliku viena pati mājās. Skaidrs, ka neveiksme. Bēdīgi. Ko lai dara? Visas draudzenes uz mēnesi ir prom. Tad es aizgāju uz stadionu un sāku trenēties. Kaut ko mest. Kaut ko skriet. Kaut ko grūst. Bet vēl ne šķēpu. Lodi. Disku. Tāllēkšana. Augstlēkšana. Vienkārši ar kaut ko nodarbojos. Tagad skatoties, izrādās, ka tā ir bijusi mana veiksmē. Tobrīd tā likās kā tragēdija. Jo izrādās, ka vienā brīdī tu neesi vairs nekam derīgs. Tas, kā es gāju uz arhitektūras fakultāti. Gāju tāpēc, ka tur bija mans krusttēvs (arhitekts Lapiņš). Viņš man dzimšanas dienās dāvināja maijpuķīšu odekolonu mazā pudelītē, kas atgādināja gulošu kaķīti, kuram astes vietā bija uzskrūvējams vāciņš. Un odekolons ļoti labi smaržoja. Nu kā lai es nesapņotu par arhitekta karjeru? Man patika zīmēt. Un es sapņoju: vai cik tas būtu jauki strādāt ar dizainu. Mammai bija daudz visādu žurnālu par interjeru. Man likās, ka tas būtu skaisti. Un tad sanāca tā, ka es pirmajā gadā netiku. Zīmēt man ļoti patika... tas droši vien no tā, ka savas dzīves pirmos mēnešus es dzīvoju Jaunsudrabiņa mājās. Tur laikam es saņēmu pirmās zīmēšanas vibrācijas (*smaida*). Bet pirmajā tūrē bija ļoti liels konkurss. Visu ziemu trenējos zīmēt – ēnoju un pārēnoju kapitēlus universitātes aulā. (Augšā bija darbnīcas. Reflektanti varēja nākt un darboties zīmēšanā.) Jo skaitījās, ka zīmēšana ir tas smagākais. Ja zīmēšanā dabūja 4, tad tas jau bija ļoti labi. Es to četrinieku dabūju, bet izrādījās – bija viena

cita lieta. Mums nekad nebija bijusi kārtīga rasēšana. Un rasēšanā bija eksāmens. Tur es dabūju tikai trijnieku. Un konkursā man pietrūka tieši viena punkta. Nākamajā gadā es liku no jauna – tā teikt, neatkāpos no sava nodoma. Tas bija 1951. gads, tieku iekšā. Bet tad nāk izmaiņas izglītības plānā un “arhitektus” likvidē, jo viņu tik daudz nav vajadzīgs. Rīgā jau pietiek ar esošajiem, un arhitektūras fakultāte un attiecīgi studenti kļūst par inženieriem celtniekiem, kolhoza mazmājiņu projektētājiem. Mans ieaudzinātais patriotisms tajā brīdī nospēlē īsto lomu: “Es un kolhoza mazmājiņa?” Tās bija domātas mazas mājas kolhoznieku izmitināšanai. Turklāt, iedomājoties šī vārda otru nozīmi, kas latviešiem bija vairāk zināma – “mazmājiņa” –, tā nebija perspektīva, par kuru es biju sasapņojusies, skatoties uz skaistajiem interjeriem mammas *Latvijas laika* žurnālos. Es jau biju sapratusi, ka mans ceļš neved uz dizaina izkopšanu. Es aizgāju uz medicīnu un vēlāk pārslēdzos uz sejas un ķermeņa “dizainēšanu”. Pēc principa – “šujam kažoku no pasūtītāja ādas”. Un visu savu skaistuma izjūtu es varēju tur izvērst pilnībā.

Un tomēr man nedod miera savākt domas tagad – kas man ir sports? Kas man bija šī olimpiāde? Kas mani tur tā stimulēja? Medaļa? Nu nē. Man nebija tādu domu par medaļu. Materiālie labumi? Jā. Tie bija. Bailes, ka tevi nosodīs? Arī nepatīkami, bet no tā jau nemirst. Kā es līdz tam nokļuvu? Es nokļuvu tāpat kā visi – trenējos. Un tomēr – kas ir tas sarkanais pavediens, kurš visu laiku vijas cauri? Tagad zinu – sarkanais pavediens ir pierādīt visai pasaulei, pierādīt sev, ka es varu. Es neesmu nevarīga, neapdāvināta būtne, kas stadionā pūlas talantīgajiem par apsmieklu. Es varu. Šķēps man lido tālu. Tas man jāparāda tieši olimpiskajā stadionā. Turklāt apziņa, ka rīt tādas otras dienas un otras iespējas man nebūs. Nebūs otras izdevības. Tas formulējums toreiz bija tāds – šodien ir mana diena. Rītdien es te vairs nevarēšu atbraukt. Tātad galdā jāliek viss. Es spēlēju uz visu banku. Un man bija sevi jāreabilitē. Man ir jāparāda, ka es varu. Un tad tas viss, ko es tur izdarīju... Gan gulēšana, gan savākšanās, gan viss cits pārējais – tā nebija pēkšņi tur uz vietas radusies apgaismība. Tā bija jau no bērnības. Tās bija mammas grāmatas. Es atceros: mammai bija veca grāmata, izdota 30. gados, kuru es tajā vasarā lasīju, – Joga Ramačaraka “Indijas jogu elpošanas māksla kā

līdzeklis fizisko, prāta un noslēpto psihisko spēku attīstībai". Es biju to arī šķirstījusi pirms tam, meklēju acīmredzot kaut kādu atbildi: kā sevi savākt, kā sagatavoties. Ko es no tā visa sapratu? Es to pat neatceros. Un tur bija par šo te koncentrēšanos. Tur bija runa par meditācijām. Bet šo vārdu "meditācija" es neatceros. Tā bija noplukusi brošūra sarkanos vākos. Un laiku pa laikam es tajā ieskatījos. Acīmredzot mani tur kaut kas interesēja. Visticamāk, šī garīgā savākšanās. Un, protams, daudz palīdzēja sūrā cilvēku iepazīšana. Pati biju vainīga. Pati atbildēju. Es biju vilusies.

– Vilusies?

– Jā... mīlestībā.

– Kas bija tava mīlestība?

– Imants... Gailis Imants. Viņš bija vieglatlētikas treneris. Īsti ne mans treneris. Imants trenēja sprinterus. Sprinteros bija manas skolas draudzenes, un es sāku iet viņām līdz uz stadionu un kaut ko darīt, līdzko sapratu, ka basketbolā man īsti neveicas. Tā mēs iepazīnāmies ar viņu – stadionā. Viņš bija elegants, zinošs, gudrs, izskatīgs. Barjerskrējējs. Tēvs, draugs un skolotājs vienā personā. Viņš bija izcilākais Latvijas treneris. Un es viņā iemīlējos līdz ausīm. Es vienkārši mīlēju. Pa īstam. Turklāt man bija ļoti interesanti. Romantiski. Biju bērnībā salasījusies visādus romānus par mīlestību un šādu romānu tagad izdzīvoju.

– Tev jūtas dzīvē ir svarīgas?

– Jā, protams! Kā visiem. Es tā domāju, ka visiem. Kaut gan ko kurš saprot ar vārdu mīlestība.

– Ko tu ar to saproti?

– Cieņa, apbrīna, uzticēšanās, fantāzijas, romantika. Tā meiteņes parasti iemīlas savos skolotājos un treneros. Imants bija kādus 10 gadus vecāks par mani. Viss, ko viņš darīja, man likās, ir pareizi. Es biju pārņemta. Tikai pēc laika es sapratu, ka tādu jaunu, stulbu meiteņu viņam bija daudz. Kolekcija. Tādu kā es... Viņš bija simtprocentīgs vīrietis ar vīrišķīgu pašapliecināšanos. No sākuma es nebiju tik gudra. Tagad tāda esmu (*smaida*). Tad es biju akla. Man bija tās skaistās rozā brilles. Bet tas nevilcās ilgi. Toreiz abortus nevarēja taisīt. Nebija tādu oficiālu abortu. Nebija veļas mazgājamo mašīnu, nebija

interneta, nebija pretapaugļošanās tablešu. Tie bija citi laiki. Man bija lielā iemīlēšanās, tagad tā iemīlas 14 gados, man jau bija 18. Tad, kad es sapratu, kas tas par cilvēku... Tas jau bija daudz vēlāk. Es sapratu, ka tas nekad nebūtu noticis, ja man būtu bijis vairāk prāta.

– Vai nākamajās attiecībās prāta tev bija vairāk?

– Nu... bija citādi (*smejas*). Citēšu Blaumani: “Žogam, ko uzceļ prāts, jūtas viegli tiek pāri.” Pēdējie pētījumi rāda, ka iemīlēšanās ir īpaša veida trakums, kurā ir četras fāzes (*smejas*).

Bet, atgriežoties pie sporta... Bija viena epizode, kas bija tāds gruntīgs naža dūriens mugurā. Attiecībā par Imantu man vairs nebija nekādu ilūziju, es sapratu, ka esmu kļūdījusies. Es nebiju viņam nekāds īpaši vajadzīgais cilvēks. Toties man ir bērns, un es par viņu rūpējos. Tas ir mans. Un es turpināju attīstīties un rehabilitēties. Daudz trenējos.

Vienu dienu Daugavas stadionā es kaut ko darīju. Stadiona otrā pusē trenējās Gaiļa audzēkņi. Viņam bija ļoti labi sprinteri. Un iedomājies: pāri visam stadionam šis elegantais vīrietis atsoļo pie manis (man sirds apmeta kūleni – kas nu), lai pateiktu: “Tu veltīgi te trenējies, smīdini tautu, no tevis nekāds sportists **nekad** neiznāks. Un vispār – labāk būtu, ja tu te vispār vairs nerādītos.”

– Viņš zināja, ka tev ir meita? Viņa meita?

– Viņš zināja un nelikās zinis. Jo tas uz viņu it kā neattiecās. Vēlāk, jau pēc gadiem 20, kad Andra bija slavena peldētāja, Imants meklēja viņu rokā. Bet tas jau bija daudz vēlāk.

Tobrīd... tajā stadionā, viņš mani nokaitināja. Pa īstam. Stadions taču pieder visiem. Tautas īpašums. Viņa vārdus es pieminēju ilgi (*smaida*). “Es parādīšu, kurš ir tas netalantīgais,” – domāju tajā brīdī. Tā domāju arī vēlāk.

Rumāņiem ir tāds teiciens: “Katrs dūriens mugurā ir solis uz priekšu.” Un tas bija *kreptīgs* dūriens no mīļotā cilvēka un manas meitas tēva. Viņš mani nodeva. Es jutos šausmīgi pievilta, muļķe un stulbene. Bet tas bija solis uz priekšu. Sportā.

Kad es atbraucu ar medaļu, Imants piedāvāja sirdi, roku un rūpes par bērnu. Re, kāds medaļai spēks! (*Smejas.*) Bet tad jau tas viss

Divas „uzvaras” –
meita Andra un šķēpmešanas sacensības

mīlestības trakums bija pārgājis. Es sapratu, ka viņam nepatiku, un tā dzīvē gadās. Nekas jau īpašs, ja tā padomā. Nevar piespiest kādu mīlēt. Tā bija mana piedzīvojumu meklēšana. Tā bija mana kļūdīšanās. Par to es dabūju samaksāt. Un punkts. Bet viņš taču varēja vienkārši aiziet. Bez papildu *show* elementiem stadionā un šādas pazemošanas. Kaut gan, kas zina, varbūt tieši tas, kā viņš to izdarīja, lika man dzīvē sasniegt to, ko esmu sasniegusi.

Skatoties uz visu šo situāciju jau ar šodienas acīm, varu teikt, ka tā bija Dieva dāvana. Gan tas, ka viņu satiku, gan tas, ka viņš mani nodeva, gan tas, ka es ar viņu nebiju kopā. Šim cilvēkam bija ļoti liels talants, bet auksta sirds. Viņa visas vērtības bija koncentrētas tikai un vienīgi uz sportu. Viņš bija viens no labākajiem treneriem, bet viņam pietrūka tā, ko es gribēju redzēt, – vispusības un cilvēcības. Es ieskrēju viņa dzīvē kā circenis pelnos. Bez pieredzes, bez zināšanām. Bet es neko nenožēloju, jo, ja man nebūtu bijusi šī dzīves

skola – gan mīlestība, gan nodevība, gan bezizeja –, tad diez vai es jebkad būtu uzvarējusi olimpiādē, diez vai es būtu tā norūdījusies, lai izturētu, kaut vai noturētos PSRS izlasē. Nekad es to nebūtu sasniegusi. Īlens dibenā, solītis uz priekšu. Kad es atbraucu no Melburnas ar medaļu, tikai tad es līdz galam viņu sapratu. Sports šī cilvēka dzīvē bija pats galvenais.

– Atkal liela veiksmē?

– Superveiksmē.

– Kāpēc?

– Domāju, ka viņa nodevība mani ārkārtīgi norūdīja. Bija tāda filma “Kā rūdījās tērauds”. Mani iemeta ugunī, pēc tam aukstā ūdenī. Es paliku kā tērauds. Manas neveiksmes – jo lielākas tās ir, jo tās pārvēršas lielākās veiksmēs. Ar laiku.

Tikai jāgaida.